

Информационен бюллетин на
Асоциацията на родителите
на деца с увреден слух

АДРЕС: 1000 София,
ул. „Денкоглу“ № 12-14, етаж 5
Тел./факс: 987 26 46
1606 София, п.к. 113
e-mail: ardus@abv.bg
www.ardusbg.com

Брой 21, март 2011 г.

Европейският съюз ратифицира Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания

Д-р Морфи СКАРЛАТОВ

Този забележителен акт стала реалност на 23 декември 2010 г.

Конвенцията е подписана от 27-те държави членки на Европейския съюз, но само 16 са я ратифицирали.

Тя отразява ангажимента на ЕС за създаване до 2020 г. на една Европа без пречки за 80-те милиона хора с увреждания, които живеят в нея.

Европейският съюз е подписал Конвенцията още през 2007 г., но едва сега процедурата по ратификация е завършена. Потоzi начин ЕС се превръща в първата международна организация, която е формална част по договора.

Страните, които са ратифицирали Конвенцията, се задължават да вземат мерки в следните области: достъп до образование, до работно място, до транспорт, до инфраструктурата и обществени сгради, даване право за гласуване, подобряване на политическото участие и

ползване на пълния юридически капацитет на всички хора с увреждания. Те трябва редовно да уведомяват ООН, чрез неговия комитет за правата на хората с увреждания, за мерките, които вземат, за да бъде тя приложена на практика. Съставен от независими експерти, комитетът ще сигнализира за всяко несъответствие по прилагането на Конвенцията и ще формулира препоръки.

Европейският форум на хората с увреждания горещо приветстват този факт. Президентът Янис Вардакастанис каза: „ЕС не само постигна една много важна стъпка в историята си, но изпрати и сигнал до своите страни-членки, които до този момент не са ратифицирали Конвенцията. Сега вече е крайно време да се обърне внимание на правата на хората с увреждания“.

Конвенцията не е ратифицирана от България, Кипър, Естония, Финландия, Гърция, Ирландия, Малта, Нидерландия, Полша, Румъния и Люксембург.

СРЕЩА

При Бойко Борисов

На 3 декември 2010 г. ръководителите на 20-те национално представителни организации на и за хора с увреждания бяха приети от министър-председателя на Република България Бойко Борисов. В срещата участваха социалният министър Тотю Младенов и зам.-министър Валентина Симеонова.

На премиера бяха връчени писмено искания за решаване на някои от най-сериозните проблеми, стоящи пред гражданите с увреждания. „Дълбоко вярваме, че ръководеното от Вас правителство ще се отнесе с необходимата отговорност към поставените проблеми и спазвайки утвърдения европейски принцип „Нищо за нас без самите нас!“, чрез активен диалог с нас, ще регламентира нова социална политика, допринасяща за пълноценна интеграция на хората с увреждания в общество“.

Седмица след проведената с министър-председателя среща, по негово предложение, председателите на национално представителните организации на и за хора с увреждания се срещнаха и разговаряха с членовете на Министерския съвет на Република България за вземане на конкретни решения.

ДЕЦАТА ДАДОХА ВСИЧКО ОТ СЕБЕ СИ

Успешно приключи реализираният от АРДУС проект по Грантовата програма на Mtel - „Интерактивни образователни техники за повишаване на езиковата култура в интегрирана среда на деца с увреден слух – „Патиланско царство“.

На стр. 2, 3, 4 и 5

АРДУС - ДОМАКИН НА УС НА FEPEDA

На 21 и 22 януари т.г. в София се проведе заседание на Управителяния съвет на FEPEDA, в което участваха и членовете на УС на Асоциацията.

На стр. 7

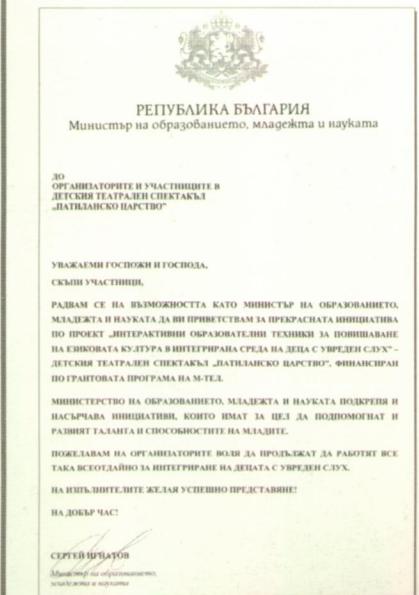
ЯКО В ПРЕДАВАНЕТО „ЯКО“ ПО БНТ

Малко след Нова година АРДУС получи покана за участие на децата с увреден слух в предаването „Яко“ на Канал 1 на Българската национална телевизия,

Датата - 13 януари, излъчването - от 9.00 часа.

На стр. 8

Министър Сергей Игнатов поздрави организаторите и участниците в детския театрален спектакъл „Патиланско царство“ по проекта по грантовата програма на Mtel

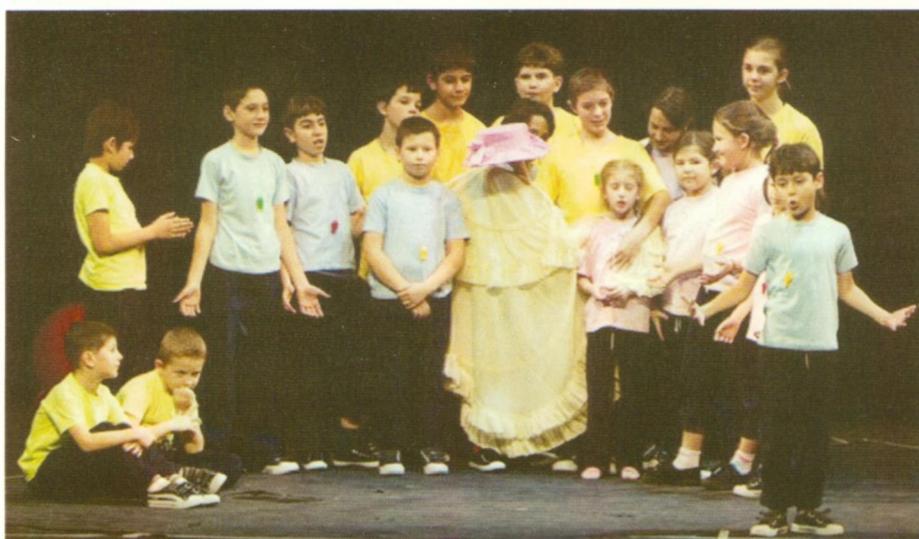

УСПЕШНО ПРИКЛЮЧВАНЕ

Децата дадоха всичко от себе си

Проектът по Грантовата програма на Mtel - „Интерактивни образователни техники за повишаване на езиковата култура в интегрирана среда на деца с увреден слух - „Патиланско царство”, реализиран от АРДУС, вече е история.

В интегрираната учебна група бяха включени деца с и без увреден слух от 8 до 13-годишна възраст. Участваха в дейностите, свързани с разработването на театрална постановка и в занятията по български език.

■ ТЕАТРАЛНАТА ПОСТАНОВКА

С подкрепата на театрална школа МОНТФИЗ и на художествените ръководители Мила Коларова, режисьор на спектакъла и Божидар Александров - Дарик, асистент режисьор в театралните занятия, децата подготвиха спектакъла „Патиланско царство“ по Ран Босилек.

В навечерието на Коледа малките артисти - с увреден слух (с кохлеарни имплантати и със слухови апарати) и чуващи, показваха на сцената на Младежкия театър „Николай Бинев“ усвоеното на репетициите. Децата на АРДУС заслужено получиха аплодисментите на съучениците си от масовите училища, на приятелите и близките си, на граждани. Всички се потопиха

в атмосферата на емоциите и преживяванията на веселите патиланци, които с ентузиазъм и темперамент разказаха за неволите на баба Цоцолана и на драгия Смехурко. Бузките им пламтяха не от прожекторите, а от вълнението, че са на сцена „като големите“, че са артисти, че заедно чуващи и с увреден слух малчуганите могат да постигнат всичко.

- Онова, което ме привлече към проекта, беше шансът да работя с деца със слухови проблеми - сподели Мила - Казвам „шанс“, защото работата и срещите с тях са възможност да науча повече, да се вдъхновя, „да сверя часовника си“...

- За пръв път работя с деца с нарушен слух. Предизвикателствата за нас бяха много, за тях повече-допълни Дарик. - Изградихме взаимно доверие. Ядосах се отново на оази немалка част от човечеството, която дискриминира хора като тях, защото просто няма смисъл...

„Патиланците“ са щастливи от постигнатото. Речникът им се обогати с нови думи. Самочувствието и вярата им в собствените им възможности се повиши.

■ ЗАНЯТИЯТА ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

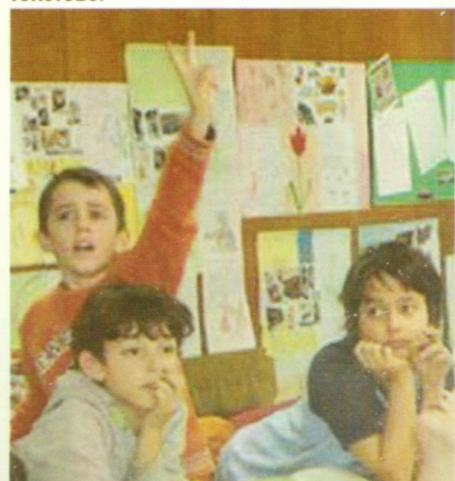
Педагогът Венета Василева и слуховоречевият рехабилитатор Невена Михайлова поднасяха материала чрез творческа провокация на децата. Дейностите бяха свързани с развиването на ключовата компетентност „Общуване на роден (български) език“ от деца с увреден слух и чуващите им върстници в училище.

По нетрадиционен начин, те разработваха свои произведения, като колажи от текстове и рисунки. Така по непринуден начин се работеше по правописа, структурата на текста, създаването на устен и писмен текст.

Децата задълбочиха и обогатиха знанията си за строежа на езика, за езиковите и речевите единици, за някои правоворонни, правописни, пунктуационни и граматически норми. Усъвършенстваха уменията си за възприемане и осмисляне на художествен текст, за интерпретацията му с помощта на учителя при изучаване на достъпни за възрастта им литературни произведения; за самостоятелно четене на художествени и научно-популярни текстове и споделяне на впечатления от прочетеното.

Усъвършенстваха се и комуникативно-речевите им умения за ориентация в комуникативната ситуация, за съобразяване с комуникативната цел и за адекватен избор на изразни средства за нейното реализиране. Усвоиха конструирането на текст - създаване на собствен текст по словесна или визуална опора.

Прекрасен завършек на занятията по български език беше аранжираната изложба с разработените от децата творби и написани текстове.

СПЕЦИАЛИСТИТЕ**Предизвикателството да си учител****Венета ВАСИЛЕВА, педагог:**

- Обичам децата и професията си. Но, когато получих предложение от АРДУС да работя по проекта на Mtel, изпитах притеснения. Децата в интегрираната група бяха на различна възраст (от първи до седми клас), с различна степен на слухово увреждане, някои с апарати, други - с имплантати, имаше и чувачи.

При подбора на темите и по време на заниманията трябваше да работя така, че за всички да бъде интересно и полезно. Сериозното предизвикателство, което приех, започнах да осъществявам.

Темите, по които работихме, бяха разнообразни: строеж на български език, видове текст, особености на художествения текст, създаване на текст – описание, повествование, диалог. Искаше ми се заниманията да не са допълнително натоварване за децата, а да се чувстват те спокойни и освободени. Затова използвах различни интерактивни техники: сюжетно - ролеви игри, драматизация, рисуване и апликации, гатанки, игри за обогатяване на общата култура и речника.

**Невена МИХАЙЛОВА,
слухово-речев рехабилитатор:**

- Работя от много години с деца с увреден слух в условия на интегрирано обучение. Познавам затрудненията, които срещат потребностите, които имат, за да се справят

Целта на проекта е постигната - обогати се езиковата култура и нивото на грамотност на участниците в него, повиши се самочувствието при вербалното изразяване чрез интерактивна театрална методика и създаване на интеграционна среда, в която децата със слухови увреждания учеха и се забавляваха, заедно с чуващите си връстници.

ИНТЕРВЮТА С УЧИТЕЛИ НА ДЕЦА С УВРЕДЕН СЛУХ В ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНИТЕ УЧИЛИЩА**Педагозите изказаха мнения за качествата на своите възпитаници и подкрепиха проекта на Mtel****■ 18-о СОУ „Уилям Гладстон“**
Елена КОЛЕВА, учител на Ивана Евстатиева, II клас:

- От родителите знам, че Ивана е в театрална група, заедно с деца с увреден слух. Тя е артистична и вероятно има приятно присъствие на сцената. През последните години има положителен скок в интегрираното обучение на деца със СОП. Учителите сме обучавани за работата с деца със СОП, имаме готовност и нагласа да ги посрещнем в масовите класове. Това е полезно не само за социализацията им, но и за децата без увреждания, които трябва да са възприемчиви към различните, да са толерантни, да ги приобщават, да общуват с тях, за да бъдат и те по-добри хора.

Интегрираните групи в изкуството са полезни и за двете страни, ще допринесат на децата с увреждания да се чувстват полезни и да покажат, че независимо, че са ощетени в едно отношение, в много други садарени с някаква искра.

■ 96-о СОУ „Л. Н. Толстой“
Рени КАНДИЛАРОВА, помощник директор:

- Отворени сме към децата с увреждания. Изявите им позволяват на учениците без увреждания да приемат различните, да разберат, че те са деца като тях и също могат да се изявяват. При нас ни помага традицията и фактът, че от години работим с деца с увреждания и колегите свикнаха. В началото беше трудно. Но на сбирки сурдопедагогът ни Ива Евстатиева обяснява, показва, коментира, събираме екипите, където има индивидуална работа с деца с увреждания (в училището има и деца с проблеми на очите). Много са възпитаниците ни с увреден слух, завършили средното си образование тук, някои са вече висшисти.

За проекти съм, в които се включват деца и младежи с и без СОП и се сформират интегрирани групи. Чудесно е, че Mtel е обърнал поглед към децата с увреден слух.

Христина ВЛАДИМИРОВА, учител на Габриела Спасова, I клас:

- За втори път в мой клас имам дете с увреден слух. Учениците приеха Габриела много добре, общуват с нея. Не се притеснява в час, спокойна е, дори в междуучасията палува повече от останалите. Често търси помощ от другарчето си до нея, за да се ориентира. Но често изпреварва в попълването в учебната тетрадка.

Разбрах, че е в театрална група по проект. Отворено дете е, амбициозна и изпълнителна и сигурно ще успее и ще покаже артистичните си способности.

Подкрепям образователни проекти, като този на Mtel. Смятам, че децата с и без увреждания трябва да са заедно, както е интегрираната театрална група по проекта. Така ще се помогне на децата със СОП да се интегрират в обществото ни, да не се чувстват пренебрегнати, да им помогнем да успяват във всичко, наравно с здравите си връстници.

в тези условия и огромната роля на контакта с връстниците с нормален слух. Затова, когато получих предложение от АРДУС да работя по проекта на Mtel, бях привлечена от идеята да се провежда рехабилитация с група, в която се включват едновременно деца със слухови проблеми и чуващи деца. Това разкриваше възможност всички задачи по обогатяване и развитие на речта да се решават в реални говорни ситуации между децата.

Ролята на занятията ни бе да съпътстват и подкрепят заниманията по теми по български език, провеждани от г-жа Василева и в същото време да дадат на децата по-голяма увереност в говорните умения и свободното общуване. Затова използвах много говорни игри, екипно решаване на говорни задачи от децата по двойки и на отбори, влизане в роля, създаване на ситуации, разиграване на диалози. Исках децата да се чувстват свободно и често масите и столовете в залата изпълняваха ролята на декор. А времето заедно преминаваше динамично, раздвижено и много емоционално.

ИНТЕРВЮТА С УЧИТЕЛИ НА ДЕЦА С УВРЕДЕН СЛУХ В ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНИТЕ УЧИЛИЩА

Продължава от стр. 3

■ 96-о ОУ „А. Н. Толстой“

**Ива ЕВСТАТИЕВА,
слухово-речев рехабилитатор:**

- 12 г. работя с деца, интегрирани в масови училища. През кабинета са се обучавали и продължават да се обучават деца с увреден слух. Шест вече са студенти, едно момиче е в XII клас, две са в I.

Слухово-речев рехабилитатор съм и към проекта на Mtel. Целта на занятията по рехабилитация е подобряване самочувствието на децата. Независимо от непълноцеността на речта им, те са пълноцени хора и трябва да придобият самочувствие, че могат. Задачата е чрез спектакъла „Патиланско царство“ по Ран Босилек да покажат възможностите си сред чуващите си връстници, да променят всекидневието си, да се чувстват щастливи от изявата на сцена и да общуват с чуващите.

Всяко дете има своя индивидуалност, свои специфични особености. В театралната група повечето са с кохлеарни имплантати (имплантирани са в ранна възраст), които дават по-друга основа за развитие, тъй като имат по-друга чуващост и по-добре развита реч.

Мисля, че децата се справят, защото положителните резултати са налице.

Огромна е нуждата от такива проекти и от финансирането им, тъй като, за съжаление, държавата ни е бедна и социалната ни политика е на недостатъчно ниво.

■ 120-о ОУ „Г. С. Раковски“

Цветанка ТОНЕВА, директор:

- Вучилището ни са учили и учат деца със СОП. Сега две са децата с увреден слух - Богомил в V и Диляна в VII клас. За Богомил не знаехме, че има увреден слух, което е страхотна атестация за хората, успели да социализират момчето така, че да се чувства равно с чуващите си връстници. Има самочувствие, няма притеснения, съучениците му са дружелюбни с него.

За интегрираното образование съм, което има и положителни страни, и недостатъци. С децата със СОП трябва да се работи и индивидуално, трябва да се направи достъпна архитектурна среда, да се засили комуникацията, връзката, партньорството между семейството и училището.

Прекрасна е инициативата на Mtel с проекта, свързан с образоването, в който участват чуващи и деца с увреден слух - нашите деца.

Камелия БАСАРЕВА, класен ръководител на Богомил Любеков, V клас:

- От тази година съм класен ръководител на Богомил. Но имах защастие, че опознадобих предавам му английски език от първи клас. В началото бях озадачена, че ще преподавам английски на дете с увреден слух. Но с взаимни усилия - на родителите, неговите и моите, постигнахме детето да е равностоен партньор на съучениците си в упражненията и в работата им в час. Богомил израсна в нормална учебна среда. Съучениците му отдавна са го приели. Не е по-различен от останалите ученици. Не парадира, че е артист и че участва в театрална група по проект. Смятам, че интегрирането на деца с увреден слух е един нормален процес, завършващ с успех.

■ 25-о ОУ „Д-р Петър Берон“

Нели Ставрева, директор:

- Училището е с дългогодишна история и традиции, със сплотен екип, който е с желание да изпълнява основната си образователна и възпитателна функция колкото се може по-добре.

От добра година приемаме в сферата на масовото училище и деца с проблеми на слуха. Сега се обучават Светлин в VI и Нели в VII клас, към които всички се отнасят с грижа и обич. Помагат им класните, преподавателите по различните предмети, съществува и взаимопомощ между тях и съучениците им.

Нели е изключително добра спортсменка, участва в представителните ни отбори. А Светлин се изява в областта на изобразителното изкуство.

Участието на децата с увреден слух в проекти, особено по които се подготвят театрални спектакли, им се отразява позитивно, дава им самочувствие. Те показват друга своя страна. Допълнителните занимания разкриват възможностите им, които в училище не винаги можем да усетим и използваме.

Румяна СТОЙЧЕВА, класен ръководител на Нели Йорданова, VII клас:

- Нели е умно и будно дете, справя се много добре с учебния материал и има приятели в класа. Участва в мероприятия, свързани с учебния и извън него процес. Баскетболистка е. Проявява интерес и се включва в различни групи по интереси. Участието и в театралната група по проекта на Mtel е чудесно и ще я интегрира още повече в обществото на чуващите. Трябва да има такива проекти, за да добият децата с увреждания повече самочувствие.

Антония ДОКОВА, класен ръководител на Светлин Михайлов, VI клас:

- Светлин е със съучениците от I-и клас. Те са свикнали с него, уважават го и го пазят. Работи, старае се в часовете, въпреки, че сигурно му е трудно. Но винаги сядат до детенце, което му помага, ако не е успял да запише нещо. Обича изкуството, като че ли е създаден да рисува. С желание и артистичност се включва в прояви. А когато го забележат и му се радват, е доволен. Има самочувствие, не е потиснат.

Участието му в проекта на Mtel е прекрасно и още повече ще повиши самочувствието му. Подкрепям идеята за интегрирани групи и интегрирано обучение.

■ 34-о ОУ „Стою Шишков“

Людмила ДАЙСКА, учител на

Алекс Йорданов, ученик във II клас:

- Алекс е възпитанодете. Разбира се с децата, те много му помагат. Участието му в проекта и включването му в интегрираната театрална група е полезно за него. Нуждае се от такива изяви. Ще добие по-голямо самочувствие. Алекс има остатъчен слух, което му помага да се справя с уроците. Но трябва повече да говори, да чете книги за възрастта си, да участва в прояви по проекти или други.

Ели ЙОРДАНОВА, начален учител на IV клас, сурдопедагог:

- Приветствам Mtel и подкрепям АРДУС за реализирането на проекта. Много съм „за“ художествената самодейност да се включи в интегрираната на децата с увреждания, в конкретния случай на децата с увреден слух. Те са артистични, ценители са на красотата. Малките артисти в спектакъла „Патиланско царство“ са сетен път показват, че могат, само трябва да бъдат провокирани.

(Интервютата са взети преди завършване на проекта. Публикуваме със съкращения.)

РОДИТЕЛСКИ МНЕНИЯ

За часовете по български език и рехабилитация по проекта и отражението им върху децата

• Ралица Андровска, майка на Марина:

- Участието в такива проекти е възможност децата ни да се опознаят по-добре и контактите им да надхвърлят училищната среда - това прави по-освободена дъщеря ми. А ефективната и квалифицирана помощ допринася за качествено интегрирано обучение. Марина повишия във възможностите си, усвои нови начини за комуникации, нови дейности и това повиши самочувствието ѝ. Приятно е да комуникира с другите деца от групата, вижда се със старите си приятели. След занятията върви подобно разказва с голямо въодушевление за всичко, което се случило. За книгите - детето ми проявява интерес предимно към енциклопедиите, сега не бих могла да изброя конкретни заглавия. Нямам препоръки, но смятам, че правило се отчитат индивидуалните особености на децата ни и винаги е намиран оптималният вариант за пълноценно развитие с подобни инициативи. Благодаря, че ви има!

• Ива Евстатиева, майка на Ивана, II клас:

- Дъщеря ми с огромно желание и интерес посещаваше занятията. Очарована е от контактиите с другите участници в проекта и от общуването по време на занятията. Придоби по-голямо самочувствие и желание да чете книги. Повиши увереността си в собствените си възможности и знания, по-уверено общува със своите връстници. Освен минимума книги, които се иска в училище, Ивана е прочела книгите „Патиланско царство“, „Ян Бибиян“ и „Български народни приказки“. С нетърпение очакваме следващи подобни инициативи и поздравявам техните инициатори и организатори.

МАЛКИ ИНТЕРВЮТА

■ ДЕЦАТА

• Светлин МИХАЙЛОВ,
с колеарна
имплантация, VI клас:

- Аз много учих, обичам българския език. В часовете научих за местоимение, съществително и ар. А по рехабилитация - нови думи, диалог и интонация

• Алекс ЙОРДАНОВ,
със слухови апарати,
II клас

- В часовете на български научих за диалога, за звук, беззвучни и звучни звукове, а по рехабилитация водене на диалог, правилна интонация. Да има и карвинг.

• Божидар
СТОИМЕНОВ,
с колеарна
имплантация, V-и клас:

- В часовете по български език ми харесва, защото пишем, учим. Начуих се да правя диалог, съчинение, преразказ.

По рехабилитация също научих много неща. Предлагам повече да играем, да учим, да пишем, за да знаем по-добре. Благодаря ви, госпожи, че учихме всичко. Ние всички ви благодарим и много ви обичаме

• Богомил ЛЮБИКОВ,
с колеарна
имплантация, V клас:

- В часовете по български ми хареса да правим проект, научих за диалога, а по рехабилитация - да играем на игри, свързани с нашия урок. В часовете по рехабилитация научих как се води диалог и интонация. Най-интересно беше да направим сандвич лъвче. Много вкусно беше. За да е още по-интересно, предлагам всяка събота и неделя да има часове по карвин

• Явор ИЛИЕВ,
с колеарна
имплантация, III клас:

- По български език и рехабилитация научих за съгласните и гласните букви, за диалога. Най-много ми хареса, че се запознахме с господжите.

Благодаря на господжите на което ме научиха.

• Ивана ЕВСТАТИЕВА,
чуваща, II клас:

- По български и рехабилитация ми хареса, че писахме, играхме на интересни игри, правихме интересни предмети - колажи, таблица.

Най-интересно беше, когато правихме сандвич, който прилича на лъв. Научих важни неща в часовете, важни за себе си. За да бъдат още по-интересни - да пеем и да танцувааме и да правим повече проекти.

• Марина АНДРОВСКА,
със слухови апарати,
III клас:

- По български език най-много ми харесаха упражненията от граматиката. Научих се как да направя описание. А в часовете по рехабилитация да правя правилни изречения. Най-интересното беше когато правихме табла.

• Самуил СРЕБРЕВ,
чуващ, II клас:

- Хареса ми, когато учихме за текстовете, когато правихме думи от буквите, когато правихме колажи. В часовете по рехабилитация се научих да произнасям буквите и звуковете правилно

• Мелани МЕТОДИЕВА,
с колеарна
имплантация, VI клас:

- В часовете по български език ми харесаха упражненията, научих се да разказвам за себе си. Интересно ми беше да правим табла. В часовете по рехабилитация се научих да правя правилно изреченията и правенето на разговор.

• Калоян МИХАЙЛОВ,
чуващ, II клас:

- В часовете по български език ми харесаха диалозите при г-жа Василева. В часовете по рехабилитация при г-жа Невена се научих да разказвам

• Траянка ПЕТКОВА,
със слухови апарати,
I клас:

- Хареса ми да пишем по български език. А по рехабилитация да учим и играем с думи. Научих се да правя колажи.

• Мария ЯКИМОВА,
с колеарна
имплантация, V клас:

- Научих съчленено за себе си. Хареса ми да играем на забавни игри, да учим все по-интересни неща по български и по рехабилитация.. Предлагам да пеем песни, да правим театър, да пазим тишина, да играем и учим. Неща за по-големи ученици - да се научим да готвим и ширем.

РОДИТЕЛСКИ МНЕНИЯ

• Анка Методиева, баба на Мелани:

- След включването на внучката ми в занятията по български език и по рехабилитация, тя стана по-освободена, по-контактна, повиши се самочувствието и вярата възможностите ѝ. Външни разговори за часовете, които са й интересни. Приятно ѝ е да бъде с други деца. Мелани е щастлива, повече усмихната. Чакаше с нетърпение съботите и неделите. Жалко, че проектът приключи. Включихме се твърде късно, за което съжалявам. Моята внучка вече навърши 13 години и не влеза във възрастта, която се определя по проекти, като този на Мтел. Надявам се, че днодина ще има проекти, в които да се включват и по-големи деца, например до VIII клас.

• Петко Петков, баща на Траянка:

- Дъщеря ми стана по-освободена, има напредък в писането и като бързина на писане, и като мисъл. Външни стана по-самостоятелна с домашните си по български език. Харесва ѝ да участва в занятията по български език и по рехабилитация. Започна да пише и да се справя с диктовките по-добре. Сега, след участието в проекта, пише в тетрадките без да се замисля, което показва, че има навици и няма притеснения. Ще бъде чудесно, ако АРДУС организира интезивни предварителни обучения, които ще подгответ децата и за училище, и за живота, ще им помогнат да се чувстват по-сигурни в себе си и знанията си.

• Елена Давчева, майка на Румяна:

- Дъщеря ми по-принцип е контакта и освободена, но общуването с нови деца ѝ помага да намери нови приятели. Повиши се самочувствието ѝ, в смисъл, че се убеди, че може да работи в екип и да постига успехи. На Руми ѝ е приятно с децата, защото за нея определено това е нещо ново и интересно. Разказва ми за ролевите игри, които най-много са я впечатлили. Тя е дете, което винаги е общувало лесно. Чете постоянно книги и определено възприема съдържанието им емоционално и съпредизвива. Отлична ученичка е и положителната промяна, след участието ѝ в проекта, е по-скоро в насока по-силно желание за изява. Смятам, че с удоволствие ще участва в други подобни проекти и инициативи.

МАЛЪК РЕПОРТАЖ

За кабинета във ВМА и още нещо

Кабинетът за слухово-речева рехабилитация на лица с увреден слух към Военно-медицинска академия в София е открит през 2005 г. и е част от отделението по уши, носни и гърлени болести към болницата.

Надежда МИРЧЕВА

Шеста година кабинетът обслужва деца и младежи с увреден слух от цялата страна. Извършва се цялостна диагностика, дават се консултации, провежда се рехабилитация на слуха и говора на пациенти с кохлеарна имплантация.

Кохлеарната имплантация сама по себе си представлява дълъг процес, разделен на няколко етапа, през които преминава детето, на което предстои имплантиране, и семейството му. Той започва месеца преди имплантацията, тъй като пациентът и близките му трябва да бъдат подгответи за предстоящата интервенция методически и психически.

В кабинета работят двама сурдопедагози, които помагат преди и след кохлеарната имплантация. Таня Димитрова и Надежда

Мирчева обучават имплантираниите как да чуват по-добре с новото си „ухо“. Специалисти от УНГ отделението осъществяват регулярните прегледи, правят аудиограми и провеждат консултации. Д-р Зеленска, д-р Дончев, д-р Асенова и д-р Златанов винаги са на разположение на близките на имплантираното дете. Десетки са имплантациите, направени от доц. д-р Венцислав Цветков. Благодарение на невероятния му професионализъм и опит, много родители могат да се похвалят, че децата им възприемат по нов начин света около себе си и почти не се различават от чуващите си връстници.

Вратите на кабинета са широко отворени и специалистите са на разположение на всеки желаещ да получи компетентна информация за кохлеарната имплантация, съвет или консултация.

СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ

През април, специалисти, работещи с деца и младежи с увреждания, заминават на специализация в Полша, като част от проекта „Социални услуги при работа с хората с увреждания - изучаване на успешните практики в Полша и тяхното прилагане в България“, финансиран по секторна програма „Леонардо да Винчи“ и ЦРЧР.

Проектът цели да създаде възможности за специализация, обмен и изучаване на добри практики при разработа на младих със специални образователни потребности. Мобилността е с продължителност две седмици и ще се проведе в градовете Гдански Сопот, Полша. Българските специалисти ще имат възможност да проследят работата на „Дневен център за работа с деца

Сурдопедагози и психологи заминават за Полша

със специални образователни потребности“ и да се запознаят с действащия модел на изнесени мобилни услуги и резултатността на такъв тип дейности в сродна НПО.

Приемашият партньор е сдружение SPON, създадено през 1991 г. с над 1000 членувачи, повече от половината от които са хора с увреждания. SPON е дългосрочно ангажирана в области като психологическа и медицинска рехабилитация, терапевтични дейности, консулиране, както и дейности по социалното интегриране на деца със СОП.

Информация за проекта ще намерите на интернет страницата на инициращата организацията - сдружение „Възможности без граници“ - www.infopass.eu.

ПОЩА АРДУС

Отворено писмо на една абитуриентка

В АРДУС се получи кратко писъмце от Таня Георгиева от София. В последния - XII клас е на Националната търговско-банкова гимназия. Споделя вълненията си от всекидневието си, изпълнено със задължения към училището, с подготовката за матура, за абитуриентския бал, за кандидатстудентските изпити.

Ето още какво ни пише:

„От първи клас до постъпването ми в търговската гимназия, уих в 96-о СОУ „Л.Н.Толстой“. Винаги ще помня първата си учителка - Христина Владимирова. Често холя в 96-о, първото ми училище. Там е и моята слухово-речева рехабилитаторка - Ива Евстатиева, при която съм от I клас. През годините ми е помогала за усвояването на учебния материал. Сега ме подгответя за матурата по български език и литература.“

След завършване на гимназията искам да продължа образоването си - да уча икономика, по специално счетоводство и финанси, компютри, уеб дизайн или туризъм. Но..., дано успея на кандидатстудентските изпити,

за които съм започнала подготовка.

През лятото обикновено помагам в счетоводна кантора, подреждам документи и ги въвеждам в счетоводни компютърни програми. Обичам да плувам, да холя на море, да карам ски, но когато имам свободно време. Това лято удоволствията ще бъдат на втори план. Трябва да завърша успешно търговската гимназия, да взема успешно изпитите за университета и да стана студентка.

Споделям вълненията си с вас, читатели на бюлетина на АРДУС, защото и аз съм част от младежите на Асоциацията и с радост участвам във всички прояви. А и друго - когато човек сподели някои свое вълнение, му става по-леко.

Пожелавам на младежите и девойките на АРДУС, които тази година са абитуриенти, успех навсякъде и във всичко“.

П.П. Успех и на теб, Танче!

С обич и труд се постигат резултати

25-о ОУ „Д-р Петър Берон“ е с дългогодишна история и традиции, със сплотен екип, който работи с желанието да изпълнява основната си образователна и възпитателна функция колкото се може по-добре. От години в училището се приемат деца с увреден слух. Има кабинет за рехабилитация на слуха и говора - първият, в който се работи с интегрирани деца със СОП вече повече от 15 г.

За него разказва Наталия ГЕОРГИЕВА, слухово-речев рехабилитатор.

Началото беше трудно. Децата с увреден слух станаха част от възпитаниците на 25-о ОУ. Но учителите бяхме притеснени, неподгответи да се изправим пред предизвикателството да обучаваме и общуваме с деца с увреден слух... С течение на времето разбрахме, че с обич, търпение и много труд могат да се постигнат добри резултати в обучението, трайни и искрени приятелства.

Децата с увреден слух пораснаха, завършиха основното си образование и сега продължават в различни училища в столицата. Но посещават кабинета за часове по индивидуална работа.

Щастлива съм, че ме имат за приятел. Децата с увреден слух срещат затруднения при овладяването на учебния материал, по-скоро при приемането му от учителя, защото не е тайна, че все още учителите в общеобразователните училища не са преминали специална подготовка за работа с деца със СОП, а е необходимо. Сега в 25-о учат две деца с кохлеарни имплантати. Много добре са приети от съучениците си, имат приятели. Всеки ден идват в кабинета за помощ, за съвет, да споделят това, което ги вълнува. А и преподавателите, преодолели вълненията, също питат, ако срещнат трудност или имат въпроси.

Всяко дете е уникално само за себе си. Изготвила съм индивидуални програми за рехабилитация, съобразени с общеобразователните изисквания. За основа съм ползвала учебния материал за различните степени на образование. Работим върху изговарянето и употребата на непознати думи и изрази, анализираме и преразказваме текстове, правим съчинения по картина или спомен, играем и разбира се - мечтаем.

Да си индивидуален учител на будни и интересни деца е интригващо и отговорно. Винаги трябва да си готов да отговаряш на потребностите им, защото всеки ден изненадват с нови идеи, въпроси, преживявания... Старая се да съм полезна на моите деца. Надявам се, че успявам да им дам необходимите умения и знания и да не чувстват часовете с мен, като досадно задължение, а като време, прекарано с удоволствие и научаване на нови неща.

ПОРЕДНО ЗАСЕДАНИЕ

АРДУС домакин на УС на FEPEDA

На 21–22 януари т. г., в София се проведе заседание на УС на FEPEDA. Статистически погледното това е едно поредно заседание, реално – това е първото и може би най-очеквано за нас заседание, защото се проведе в България. Участваха 20 представители на 8 страни (Финландия, Естония, Ирландия, Италия, Испания, Холандия, Германия и България). Присъстваха и членовете на УС на АРДУС.

Дарина ПАНТАЛЕЕВА

Заседанието протече при дневен ред:

- Приемане на протокола от заседанието от УС на FEPEDA в Прага, без никакви промени.
- Преглед на протокола на Общото събрание, проведено в Прага и срещата на Бюрото от октомври 2010 г.

➤ Информация от секретариата. Бяха предадени поздрави от Сари Палопоски, която беше възпрепятствана да участва в заседанието в София. Била е в контакт с много от страните, членки на FEPEDA, но за съжаление няма новини по-старите членове, все още пасивни.

➤ Финансови въпроси. Финансовото състояние на федерацията бе представено от председателя Ева Тика и бе оценено като добро. По-голямата част от членския внос е платена. Франция и България платиха своя в брой.

- Програма за побратимяване.

Ирландия - България: Представителите на Ирландия и България информираха за сътрудничеството между организацията им, а българската асоциация изказа задоволството си от него. Бе дадена информация за 6-седмичния стаж в Дъблин през лятото на 2010 г. на две български момичета с увреден слух.

Естония - Унгария: Еп Мюл разказа за контакти с унгарците. Посетили Будапеща през 2009 г. и са ги поканили да участват в срещите на FEPEDA. Унгария е в списъка с имейл адресите на секретариата.

Германия - Полша: Без отговор остават опитите на Германия да се свържат с Полша.

Франция - Румъния: Френският представител е направил опит да влезе във връзка със сродна организация в Румъния. Неколкократно е писал до организацията на глухите, но няма отговор.

Испания - Португалия: Установени са контакти между двете страни. Португалия понякога има представител в УС на FEPEDA и организацията получава всички имейли от секретариата.

Италия - Русия; Италия - Гърция: Силvana Барони направи предложение за сътрудничество с Гърция, като самата тя да направи стъпки в тази посока.

Холандия - Хърватска: Без резултат остават опитите на Холандия да се свърже с Хърватска.

Финландия - Словения: Финландия вече има лице за контакти в Словения. Плановете са заедно с едно семейство да бъдат поканени за участие в семеината среща в Турку. Напомнено бе, че FEPEDA има лице за контакти в Косово, но тази страна все още няма партньор.

Разглеждане на декларациите за телекомуникациите и ТВ излъчвания: Първата бе одобрена без забележки, към втората бе добавен кратък текст. И двете декларации ще бъдат представени за последно одобрение на Общото събрание в Турку.

Нова уеб-страница и брошура: Крайният вариант на брошурата е изпратен в Австрия с молба за смяна на снимките. Секретариатът ще го изпрати на всички страни-членки за превод на техните езици. Ще има 200 броя брошури на английски език и pdf версията ще бъде качена на уеб-страницата на FEPEDA.

НОВИНИ

Германия - годишното събрание на националната асоциация е през май. Дадена бе информация за проблемите, с които родители на деца с увреден слух се сблъскват след решението им да не поставят кохлеарни имплантати на детето си.

Естония - организацията чества 20-годишен юбилей. През лятото ще се организира тържествено събитие, а през есента - конференция за образоването. Ще има и кръгла маса с представители на различни институции за създаване на програма за рехабилитация за деца с увреден слух през следващите 5 години. Целта е да се обхванат всички проблеми в образоването, рехабилитацията, социалните проблеми, пазара на труда и др.

Испания - през май ще се провеждат областни и местни избори. Организацията е изпратила писма до всички страни, които имат отношение към достъпността. Постигнато е споразумение с правителството относно субтитрирането по време на значими обществени събития. Според проучвания в страната има 1 640 000 хора с увреден слух и 13 000 ползватели на жестомимичен език.

Франция - през последната година е направено изследване за размера на психологически стрес сред хората с увреден слух. Резултатите са депресиращи: 60% от интервюираните имат травма, вследствие увреждането, 48% са в дълбок стрес, 44% са планирали самоубийство, а 20% са с опит за самоубийство. Целта на изследването е да се подобри комуникацията с властите и запознаване с проблема.

КАКВА Е РАВНОСМЕТКАТА ЗА АРДУС ОТ ПРОВЕДЕНОТО В СОФИЯ ЗАСЕДАНИЕ?

- FEPEDA, в лицето на нейния Управителен съвет, стана реално осезаема организация за членовете на УС на АРДУС.
- Затвърди се по категоричен начин мнението на УС на FEPEDA, особено на председателя Ева Тика, че АРДУС е работеща организация.
- Тя сподели, че е очарована от сплотеността и ангажираността на нашия УС.
- За пореден път се убедихме, че умеем да работим не по-лошо, а в някои случаи и по-добре (програма за побратимяване) от сродните ни организации в другите европейски страни.
- Заседанието даде възможност за намиране на партньори по три проекта, подадени по програма Леонардо, Грюндиг и Младекта в действие.
- Тази среща ни стимулира за повече дейности с европейско измерение, които неминуемо ще повишат авторитета на АРДУС като надеждна и отговорна НПО.

Семейна среща във Финландия, август 2011 г.: Ще се проведе в Харятула, близо до Турку в югозападна Финландия. Таката за участие се очаква да бъде приблизително колкото тази в Ирландия '2007.

Уставът на FEPEDA: Нуждае се от осъвременяване. Отправи се молба към участниците в заседанието до края на март да изпратят предложениета си за актуализирането му.

Следващи избори: Тази година ще се проведат избори за членове на Бюрото, за председател на FEPEDA и за генерален секретар. Имената на кандидатите трябва да се изпратят до края на май.

Повечето от изказалите се споделиха на мяляването на бюджетите им, в сравнение с предходни години.

В рамките на заседанието бе отделено време за посещение на занятията по български език (по проекта „Интерактивни образователни техники за повишаване на езиковата култура в интегрирана среда на деца с увреден слух - „Патианско царство“ на Mtel), ръководени от педагога Венета Василева и сурдопедагога Невена Михайлова. Участниците аплодираха изпълненията на пиано на Светли и Нели, която, въпреки гипсириания крак, се представи на висота.

След заседанието в съботния 22 януари, участниците се разходиха из София и се запознаха с някои забележителности на столицата ни.

Европейски форум на хора с увреждания: Общото събрание на форума ще се проведе през май т.г., където Бърнард Дейли ще представи FEPEDA. Следващите избори са през 2013 г. и целта на FEPEDA е да има свой представител в борда на форума.

ТЕЛЕВИЗИОННА ИЗЯВА

В детското предаване „Яко“ на БНТ

Малко след Нова година АРДУС получи покана за участие на децата с увреден слух в предаването „Яко“ на Канал 1 на Българската национална телевизия, насочено към зрителската аудитория на малкия екран от 8 до 13-годишна възраст.

Датата беше 13 януари, а началото на излъчването - 9.00 ч.

Силвана ПАВЛОВА

Децата продължаваха занятията по проекта по Гравитовата програма на Mtel с интерактивно обучение по български език, които се водеха в залата в сградата на СГБ. Там се провеждаше и курсът по карвинг (гравиране на фигури върху плодове и зеленчуци) за по-големи деца. Заедно с Веселина Славчева, майстор по карвинг, ръководител на курса с децата на Асоциацията, ни хрумна да сформираме и група от по-малки момичета и момчета.

Един ден, след занятията по български език, участниците в карвинг курса представиха своите произведения на родителите и на останалите деца от проекта. По-малките проявили интерес и така се обособи група от десетина малчугани. Още на следващата сбирка те показваха и приложиха естетическите си виждания, подреждайки сандвичи във формата на „лев“ и други животни.

Дойде денят на предаването. Явор, Христос, Божидар, Богомил, Дари, Мариана, Александър, Славчо и Виктория, които правеха първите си стъпки към красотата в един различен вариант от познатото им „красиво“ досега, прекрачили прага на БНТ. Екипът на „Яко“ остана учуден от зрелостта, с която децата подходиха към участието си и то на живо. А ден преди това имаха уморителната репетиция...

Минути преди началото на предаването. Всички очакваха с нетърпение включването и въпросите и отговорите „заваляха“ като дъжд.

Децата асистираха и при фокусите по сценарий. Най-важното беше, че представиха идеите си за оформяне на храна от различни плодове

и зеленчуци, което е стъпка към изкуството „Карвинг“. Веселина Славчева и дъщеря ѝ разказаха историята на това изкуство, появило се спонтанно преди 700 години в Тайланд. Заинтересувани, децата на АРДУС обещаха да го направят традиция и в България.

След предаването, поизгладнели, си похапнаха направеното от техните ръчички по време на предаването и установиха, че красиво оформената храна е и вкусна...

Участниците предаването останаха медоволни от факта, че показвахме на телевизионните зрители не само изкуството за гравиране на плодове и зеленчуци, но и идейнотворчество у младежите и децата с и без увреден слух, които само чакат да им се даде шанс, за да излеят вътрешния си богат свят.

Ще цитирам няколко изказвания на зрители във форума на предаването:

„Искрено се забавлявах! Децата от карвинг курса бяха непринудени и естествени, а водещите създадоха приятна атмосфера“; „Много ми хареса днешното предаване за карвинга. Хубаво е да се чува детски смех в студиото. Децата, които бяхте поканени, искрено се забавляваха, а и ние, зрителите, също. Поздравявам ви, че сте ги поканили. С днешното предаване Канал 1 на БНТ е с няколко крачки пред останалите телевизии!!! Всяка телевизия показва хора с увреждания, но акцентира върху уврежданията им. А невероятното предаване „Яко“ ги представи като едни от нас, защото те наистина са едни от нас. Показахте ни, че тези деца наистина са невероятни!“

ПОКАНА

Покана за семейна среща

В АРДУС се получи писмо - покана от FEPEDA, подписано от Сари Полопоски от Секретариата на Федерацията, в което се казва, че:

Европейската федерация на родителите на деца с увреден слух (FEPEDA) и Финландската асоциация на родителите за глухи и тежкочувачи деца (KVL) организират XV семейна среща, която ще се състои от 2 до 7 август т.г. във Финландия, гр. Турку, хотел „Харатула Манор“. Канят всички желаещи семейства на деца с увреден слух от страни, членки на ФЕПЕДА, да вземат участие в тази станала традиция проява.

Патрон на семейна среща е президентът на Република Финландия Таря Халонен.

Основната тема на седмицата, по която ще се водят разговори и дискусии, е „Какъв иска да бъде през 2011 г. младият човек с увреден слух, живеещ в Европа?“

В програмата за възрастни са включени интересни лекции и тематични семинари, свързани с горната тема. За децата и младите хора са планирани разнообразни мероприятия, които ще се проведат в близост до мястото на срещата.

Семейната среща във Финландия е отворена за всички семейства, в които има деца и младежи с увреден слух, без ограничение на възрастта.

Членовете на АРДУС, които проявяват интерес към семейната среща, могат да получат повече информация в офиса на Асоциацията или на телефон 02 987 26 46

Информация могат да намерят и на страницата на FEPEDA - www.fepeda.net

